KOMPENDIUM WIEDZY
Z PRAWA OCHRONY ŚRODOWISKA
stan na dzień 1.10.2022

Fundacja realizuje zadanie publiczne w obszarze Ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego, które jest współfinansowane z budżetu Województwa Opolskiego.

PLANOWANIE GOSPODARKI LEŚNEJ

Czy zastanawiałeś się kiedyś jak wygląda las i dlaczego wygląda w taki właśnie sposób? Jakie zasady panują w lesie i czego nam wolno, a co jest zabronione? W tym miejscu dowiesz się na jakich zasadach działa opieka nad lasami i czym jest planowanie gospodarki leśnej.

DLACZEGO LAS TAK WŁAŚNIE WYGLĄDA?

Wygląd lasu nie jest do końca przypadkowy. Lasy co prawda porastają nasze ziemie od dawien dawna, ale od pewnego czasu człowiek włączył się w planowanie ich wyglądu. Było to konieczne, aby je chronić, ustalić zasady pozyskiwania drewna z lasu oraz zasady sadzenia młodych drzew.

Zasady wyglądu lasów są określane w dokumencie, który nazywa się planem urządzania lasu. Takie plany są sporządzane na kolejne 10 lat.

Aby przygotować taki plan należy najpierw obejrzeć dokładnie las, zrobić spis drzew i ocenić w jakim stanie jest las, czy drzewa są zdrowe, ile mają lat, jakie gatunki występują na danym terenie oraz zebrać wszelkie inne informacje, które eksperci uznają za istotne, aby dobrze zaplanować przyszłość lasu na kolejne 10 lat.

Lasy do których z reguły chodzimy to lasy państwowe. To oznacza, że nie są to miejsca prywatne, ale każdy z nas może do nich wchodzić i po nich spacerować (jeżeli nie ma jakiś ograniczeń). Obowiązują nas też pewne zasady, a ich naruszenie może skutkować karą. Nie znaczy to jednak, że właściciele lasów prywatnych nie mają obowiązków i zakazów, bo o lasy trzeba dbać. Przykładowo zgodnie z art. 158 § 1 ustawy Kodeks Wykroczeń:

Właściciel lub posiadacz lasu, który dokonuje wyrębu drzewa w należącym do niego lesie albo w inny sposób pozyskuje z tego lasu drewno niezgodnie z planem urządzania lasu, uproszczonym planem urządzania lasu, lub decyzją określającą zadania z zakresu gospodarki leśnej albo bez wymaganego pozwolenia,

podlega karze grzywny.

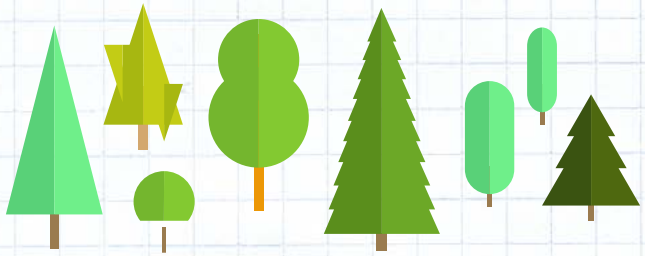

PODSTAWA PRAWNA

1. USTAWA z dnia 28 września 1991 r. o lasach Dz.U.2022.672 t.j. z dnia 2022.03.25
2. ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 12 listopada 2012 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu sporządzania planu urządzenia lasu, uproszczonego planu urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasu Dz.U.2012.1302 z dnia 2012.11.26
3. USTAWA z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń Dz.U.2021.2008 t.j. z dnia 2021.11.05

To oznacza, że nawet jeżeli ktoś jest właścicielem lasu lub tylko jego posiadaczem (na przykład dzierżawi las) to nie może wyciąć z niego drzewa niezgodnie z planem urządzania lasu, uproszczonym planem urządzania lasu, lub decyzją określającą zadania z zakresu gospodarki leśnej albo bez wymaganego pozwolenia, gdyż będzie podlegał karze.

Trzeba też zwrócić uwagę i odróżnić słowo „drzewo" od „drewno". Gdyż w dalszej części w/w przepisu czytamy, iż te same zasady dotyczą właściciela lub posiadacza lasu w zakresie pozyskiwania z tego lasu drewna.

W dalszej części w/w przepisu, a mianowicie w § 2 czytamy, iż:

W razie popełnienia wykroczenia określonego w § 1 orzeka się przepadek pozyskanego drewna.

To oznacza, że nawet jeżeli zostanie nałożona kara, to i tak sąd orzeknie, że pozyskane w taki nielegalny sposób drewno przepadnie. Czyli ujmując powyższą sytuację kazuistycznie i przekładając na przykład sytuacyjny – jeżeli ktoś jest na przykład właścicielem lasu to nie może bez spełnienia przesłanek wymaganymi przepisami prawa wyciąć drzewo.

Gospodarka leśna polega więc na właściwym planowaniu działań na podstawie danych zebranych przez specjalistów. Zgodnie z definicją ustawową, jest to:

(…) działalność leśna w zakresie urządzania, ochrony i zagospodarowania lasu, utrzymania i powiększania zasobów i upraw leśnych, gospodarowania zwierzyną, pozyskiwania - z wyjątkiem skupu - drewna, żywicy, choinek, karpiny, kory, igliwia, zwierzyny oraz płodów runa leśnego, a także sprzedaż tych produktów oraz realizację pozaprodukcyjnych funkcji lasu;

CZY W TAKIM RAZIE MOŻNA ZBIERAĆ GRZYBY W LESIE?

Zbieranie grzybów to w Polsce tradycja. Wiele osób nie wyobraża sobie jesieni bez spacerów po lesie i rozglądania się za podgrzybkami. Zaskoczeniem może więc być informacja, że w niektórych krajach (na przykład we Włoszech) „spontaniczne", jak to nazywają zbieranie grzybów jest dozwolone tylko, jeżeli wykupi się w tym celu „upoważnienie do zbierania grzybów". W Polsce nie mamy takich regulacji i każdy może zbierać grzyby, o ile nie jest to teren prywatny, rezerwat przyrody lub nie zostały wprowa-

PODSTAWA PRAWNA

1. USTAWA z dnia 28 września 1991 r. o lasach Dz.U.2022.672 t.j. z dnia 2022.03.25
2. ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 12 listopada 2012 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu sporządzania planu urządzenia lasu, uproszczonego planu urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasu Dz.U.2012.1302 z dnia 2012.11.26
3. USTAWA z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń Dz.U.2021.2008 t.j. z dnia 2021.11.05

dzone ograniczenia dotyczące właśnie danego obszaru. Mowa oczywiście o grzybach, które można zbierać, czyli takich, które nie są pod częściową lub całkowitą ochroną (pełen wykaz takich grzybów znajdziesz na końcu publikacji.

Ale czy to oznacza, że nie chronimy grzybów?

Wręcz przeciwnie. O ochronie grzybów mówi akt prawny, który nazywa się rozporządzeniem *w sprawie ochrony gatunkowej grzybów*.

Są w nim wskazane między innymi sposoby ochrony grzybów oraz gatunki grzybów:

a) objętych ochroną ścisłą,

b) objętych ochroną częściową,

c) objętych ochroną częściową, które mogą być pozyskiwane, oraz sposoby ich pozyskiwania,

d) wymagających ustalenia stref ochrony ich ostoi lub stanowisk;

PODSTAWA PRAWNA
ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów, Dz.U.2014.1408 z dnia 2014.10.16

CZEGO NIE WOLNO ROBIĆ?
GDY GRZYBY SĄ OBJĘTE OCHRONĄ ŚCISŁĄ

Co do zasady w stosunku do dziko występujących grzybów należących do gatunków objętych ochroną ścisłą zakazuje się:

1) umyślnego niszczenia;

2) umyślnego zrywania lub uszkadzania;

3) niszczenia ich siedlisk;

4) pozyskiwania lub zbioru;

5) przetrzymywania lub posiadania okazów gatunków;

6) zbywania, oferowania do sprzedaży, wymiany lub darowizny okazów gatunków;

7) wwożenia z zagranicy lub wywożenia poza granicę państwa okazów gatunków;

8) umyślnego przemieszczania w środowisku przyrodniczym;

9) umyślnego wprowadzania do środowiska przyrodniczego.

- wynika to z § 6 ust. 1 w/w rozporządzenia.

GDY GRZYBY SĄ OBJĘTE OCHRONĄ CZĘŚCIOWĄ

Co do zasady w stosunku do dziko występujących grzybów należących do gatunków objętych ochroną częściową zakazuje się:

1) umyślnego niszczenia;

2) umyślnego zrywania lub uszkadzania;

3) niszczenia ich siedlisk;

4) pozyskiwania lub zbioru;

5) umyślnego przemieszczania w środowisku przyrodniczym;

6) umyślnego wprowadzania do środowiska przyrodniczego.

3. W stosunku do innych niż dziko występujących grzybów należących do gatunków objętych ochroną ścisłą oraz częściową wprowadza się zakaz umyślnego wprowadzania do środowiska przyrodniczego.

Należy też zwrócić uwagę na szereg przepisów karnych, które znajdują się w różnych ustawach, jak na przykład w ustawie Prawo ochrony środowiska , która w art. 127 a wskazuje, iż:

1. Kto, wbrew przepisom ustawy, wchodzi w posiadanie okazów roślin, zwierząt, grzybów objętych ochroną gatunkową w liczbie większej niż nieznaczna, w takich warunkach lub w taki sposób, że ma to wpływ na zachowanie właściwego stanu ochrony gatunku,

podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

2. Jeżeli sprawca czynu określonego w ust. 1 działa nieumyślnie,

podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

To jednak nie wszystko, gdyż art. 129 ustawy Prawo ochrony środowiska dodatkowo wskazuje, że w razie ukarania za w/w wykroczenie sąd może orzec:

1) przepadek przedmiotów służących do popełnienia wykroczenia lub przestępstwa oraz przedmiotów, roślin, zwierząt lub grzybów pochodzących z wykroczenia lub przestępstwa, chociażby nie stanowiły własności sprawcy;

2) obowiązek przywrócenia stanu poprzedniego, a jeśli obowiązek taki nie byłby wykonalny - nawiązkę do wysokości 10 000 złotych na rzecz organizacji społecznej działającej w zakresie ochrony przyrody lub właściwego, ze względu na miejsce popełnienia wykroczenia lub przestępstwa, wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

PODSTAWA PRAWNA

USTAWA z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody Dz.U.2022.916 t.j. z dnia 2022.04.28

TWORZENIE NOWYCH FORM OCHRONY PRZYRODY

Podstawowym aktem prawnym regulującym zasady ochrony przyrody jest ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. .

Powyższy akt prawny w art. 2 wskazuje, czym jest ochrona przyrody:

Ochrona przyrody, w rozumieniu ustawy, polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody:

1) dziko występujących roślin, zwierząt i grzybów;

2) roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną gatunkową;

3) zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia;

4) siedlisk przyrodniczych;

5) siedlisk zagrożonych wyginięciem, rzadkich i chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów;

6) tworów przyrody żywej i nieożywionej oraz kopalnych szczątków roślin i zwierząt;

7) krajobrazu;

8) zieleni w miastach i wsiach;

9) zadrzewień.

Ochrona przyrody dotyczy więc nie tylko dziko występujących roślin, zwierząt czy grzybów, ale również siedlisk przyrodniczych, krajobrazu, zieleni w miastach i wsiach czy zadrzewień.

JAKI JEST CEL OCHRONY PRZYRODY?

Ustawa też wskazuje, jaki jest cel ochrony przyrody.

Jest nim:

1) utrzymanie procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów;

2) zachowanie różnorodności biologicznej;

3) zachowanie dziedzictwa geologicznego i paleontologicznego;

4) zapewnienie ciągłości istnienia gatunków roślin, zwierząt i grzybów, wraz z ich siedliskami, przez ich utrzymywanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony;

5) ochrona walorów krajobrazowych, zieleni w miastach i wsiach oraz zadrzewień;

6) utrzymywanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, a także pozostałych zasobów, tworów i składników przyrody;

7) kształtowanie właściwych postaw człowieka wobec przyrody przez edukację, informowanie i promocję w dziedzinie ochrony przyrody;

PODSTAWA PRAWNA

USTAWA z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, Dz.U.2022.916 t.j. z dnia 2022.04.28

JAKIE MAMY PRAWNE FORMY OCHRONY PRZYRODY W POLSCE?

Formy ochrony przyrody w Polsce mamy wypisane właśnie w ustawie o ochronie przyrody. Jak czytamy w art. 6 w/w ustawy:

1. Formami ochrony przyrody są:

1) parki narodowe;

2) rezerwaty przyrody;

3) parki krajobrazowe;

4) obszary chronionego krajobrazu;

5) obszary Natura 2000;

6) pomniki przyrody;

7) stanowiska dokumentacyjne;

8) użytki ekologiczne;

9) zespoły przyrodniczo-krajobrazowe;

10) ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Ustawa wskazuje też w jaki sposób tworzy się w/w formy ochrony przyrody.

Przykładowo parki narodowe są tworzone w drodze rozporządzenia Rady Ministrów. Określa się w nim m.in. obszar parku narodowego, przebieg granicy i otulinę. Natomiast parki krajobrazowe tworzy się w drodze uchwały sejmiku województwa. Każda forma ochrony przyrody i sposób jej wdrożenia jest określona właśnie w tej ustawie.

PARK NARODOWY

Park narodowy obejmuje obszar wyróżniający się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, społecznymi, kulturowymi i edukacyjnymi, o powierzchni nie mniejszej niż 1000 ha, na którym ochronie podlega cała przyroda oraz walory krajobrazowe.

JAKI JES CEL STWORZENIA PARKU NARODOWEGO?

Parki narodowe tworzy się w celu zachowania różnorodności biologicznej, zasobów, tworów i składników przyrody nieożywionej i walorów krajobrazowych, przywrócenia właściwego stanu zasobów i składników przyrody oraz odtworzenia zniekształconych siedlisk przyrodniczych, siedlisk roślin, siedlisk zwierząt lub siedlisk grzybów.

REZERWATY PRZYRODY

Rezerwat przyrody obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi.

Są różne rezerwaty. Ich rodzaje, typy i podtypy są określone w rozporządzeniu MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 30 marca 2005 r. w sprawie rodzajów, typów i podtypów rezerwatów przyrody.

RODZAJE REZERWATÓW PRZYRODY

Lp.	Rodzaj rezerwatu przyrody	Przedmiot ochrony
1	Leśny	Pozostałości i fragmenty dawnych puszcz o charakterze pierwotnym, typy zbiorowisk leśnych, stanowiska drzew na granicach zasięgu.
2	Wodny	Wody jezior, rzek, potoków i morza wraz ze zbiorowiskami roślin i gatunkami zwierząt.
3	Stepowy	Murawy ciepłolubne, głównie na podłożu wapiennym i gipsowym.
4	Słonoroślowy (halofilny)	Słonorośla nadmorskie i śródlądowe.
5	Faunistyczny	Populacje i siedliska ssaków, ptaków, gadów, płazów, ryb i bezkręgowców.
6	Florystyczny	Populacje i siedliska gatunków lub grup gatunków roślin zarodnikowych i kwiatowych oraz grzybów kapeluszowych i porostów.
7	Torfowiskowy	Zbiorowiska i gatunki torfowisk niskich, przejściowych i wysokich.
8	Przyrody nieożywionej	Odkrywki geologiczne, zjawiska krasowe, gleby, formy skalne, jaskinie, szata naciekowa, stanowiska skamieniałości, przykłady erozji i innych procesów kształtujących powierzchnię ziemi, utwory geologiczne, wydmy.
9	Krajobrazowy	Krajobrazy o cechach naturalnych, charakterystyczne dla poszczególnych regionów geograficznych, często z występującymi zabytkami.

PODSTAWA PRAWNA

Rozporządzenie MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 30 marca 2005 r. w sprawie rodzajów, typów i podtypów rezerwatów przyrody Dz.U.2005.60.533 z dnia 2005.04.14

TYPY I PODTYPY REZERWATÓW PRZYRODY
(ZE WZGLĘDU NA DOMINUJĄCY PRZEDMIOT OCHRONY)

Lp.	Typ rezerwatu przyrody	Podtyp rezerwatu przyrody
1	Florystyczny	roślin zarodnikowych
		roślin zielnych i krzewinek
		krzewów i drzew
		roślin na granicy zasięgu
2	Fitocenotyczny	zbiorowisk leśnych
		zbiorowisk nieleśnych
3	Grzybów	grzybów kapeluszowych
		porostów
4	Biocenotyczny i fizjocenotyczny	biocenoz naturalnych i półnaturalnych
		biocenoz antropogenicznych
5	Faunistyczny	ssaków
		ptaków
		gadów
		płazów
		ryb
		bezkręgowców
6	Geologiczny i glebowy	stanowisk paleontologicznych
		form tektonicznych i erozyjnych
		skał, minerałów, osadów, gleb i wydm
7	Krajobrazów	krajobrazów naturalnych
		krajobrazów antropogenicznych
8	Nasadzeń i upraw	starych drzew
		fitoagrocenoz
9	Kulturowy	miejsc kultu i pamięci narodowej
		zabytków

TYPY I PODTYPY REZERWATÓW PRZYRODY
(ZE WZGLĘDU NA GŁÓWNY TYP EKOSYSTEMU)

Lp.	Typ rezerwatu rzyrody	Podtyp rezerwatu przyrody
1	Leśny i borowy	lasów nizinnych
		lasów wyżynnych
		lasów górskich i podgórskich
		lasów mieszanych nizinnych
		lasów mieszanych górskich i podgórskich
		borów nizinnych
		borów wyżynnych
		borów górskich i podgórskich
		borów mieszanych nizinnych
		borów mieszanych górskich i podgórskich
2	Łąkowy, pastwiskowy, murawowy i zaroślowy	łąk hydrofilnych
		łąk mezofilnych
		pastwisk
		hal wysokogórskich
		muraw kserotermicznych
		zarośli kserotermicznych
3	Wodny	wód morskich
		jezior oligotroficznych
		jezior mezotroficznych i eutroficznych oraz stawów
		jezior dystroficznych
		rzek i ich dolin, potoków i źródeł
4	Torfowiskowy (bagienny)	torfowisk niskich
		torfowisk wysokich
		torfowisk przejściowych
5	Słonoroślowy (halofilny)	słonorośli śródlądowych
		słonorośli nadmorskich
6	Wydmowy	wydm śródlądowych
		wydm nadmorskich
7	Podziemny	pochodzenia naturalnego
		pochodzenia antropogenicznego
8	Skalny	skał magmowych
		skał osadowych
		innych skał
9	Uprawowy	pól i ogrodów
		parków i innych zieleni
10	Różnych ekosystemów	lasów i wód
		lasów i łąk
		lasów i torfowisk
		lądowych ekosystemów nieleśnych
		ekosystemów wodnych i nieleśnych
		mozaiki różnych ekosystemów

INTERWENCJE ZWIĄZANE Z NISZCZENIEM ŚRODOWISKA I PRZYRODY

Środowisko i przyroda są nie tylko bardzo ważne dla zwierząt, ale również dla ludzi. Niestety nie wszyscy zdają sobie z tego sprawę i naruszają przepisy o ochronie środowiska niszcząc, grabiąc czy zaśmiecając przyrodę.

Aby pomagać chronić przyrodę zostały powołane różne straże, jak Straż Leśna, Straż Łowiecka, Straż Ochrony Przyrody czy Państwowa Straż Rybacka. Każda z nich została powołana w innym akcie prawnym, który określa sposób jej funkcjonowania oraz między innymi uprawienia strażnika.

STRAŻ LEŚNA

Działa w Lasach Państwowych i jest kierowana przez Głównego Inspektora Straży Leśnej. Jednostkami Straży Leśnej w Lasach Państwowych są: posterunki w nadleśnictwach podporządkowane nadleśniczemu, grupy interwencyjne w regionalnych dyrekcjach Lasów Państwowych podporządkowane dyrektorowi regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych.

JAKIE PRAWA MAJĄ STRAŻNICY LEŚNI?

Zgodnie z art. 47 ust. Ustawy o lasach - strażnicy leśni przy wykonywaniu zadań określonych w ust. 1 mają prawo do:

1) legitymowania osób podejrzanych o popełnienie przestępstwa lub wykroczenia, jak również świadków przestępstwa lub wykroczenia, w celu ustalenia ich tożsamości;

2) nakładania oraz pobierania grzywien, w drodze mandatu karnego, w sprawach i w zakresie określonych odrębnymi przepisami;

3) zatrzymywania i dokonywania kontroli środków transportu na obszarach leśnych oraz w ich bezpośrednim sąsiedztwie, w celu sprawdzenia ładunku oraz przeglądania zawartości bagaży, w razie zaistnienia uzasadnionego podejrzenia popełnienia czynu zabronionego pod groźbą kary;

4) przeszukiwania pomieszczeń i innych miejsc, w przypadkach uzasadnionego podejrzenia o popełnienie przestępstwa, na zasadach określonych w Kodeksie postępowania karnego;

5) ujęcia na gorącym uczynku sprawcy przestępstwa lub wykroczenia albo w pościgu podjętym bezpośrednio po popełnieniu przestępstwa oraz jego doprowadzenia do Policji;

6) odbierania za pokwitowaniem przedmiotów pochodzących z przestępstwa lub wykroczenia oraz narzędzi i środków służących do ich popełnienia;

7) prowadzenia dochodzeń oraz wnoszenia i popierania aktów oskarżenia, jeżeli przedmiotem przestępstwa jest drzewo lub drewno pochodzące z lasów stanowiących własność Skarbu Państwa, w trybie i na zasadach określonych w Kodeksie postępowania karnego;

8) prowadzenia postępowania w sprawach o wykroczenia oraz udziału w rozprawach przed kolegium do spraw wykroczeń 5 w charakterze oskarży-

ciela publicznego i wnoszenia środków zaskarżania do sądów rejonowych od rozstrzygnięć kolegium 6 w sprawach zwalczania wykroczeń w zakresie szkodnictwa leśnego;

9) noszenia broni palnej długiej i krótkiej, kajdanek zakładanych na ręce, pałki służbowej, ręcznego miotacza substancji obezwładniających oraz przedmiotów przeznaczonych do obezwładniania osób za pomocą energii elektrycznej;

10) żądania niezbędnej pomocy od instytucji państwowych, zwracania się o taką pomoc do jednostek gospodarczych, organizacji społecznych, jak również w nagłych przypadkach do każdego obywatela o udzielenie doraźnej pomocy, na zasadach określonych w ustawie o Policji.

Są również uprawnieni do dokonywania kontroli podmiotów gospodarczych zajmujących się obrotem i przetwarzaniem drewna i innych produktów leśnych, w celu sprawdzania legalności pochodzenia surowców drzewnych i innych produktów leśnych.

KTO ZWALCZA KŁUSOWNICTWO?

Na podstawie art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie została powołana Państwowa Straż Łowiecka. Określono ją jako umundurowaną, uzbrojoną i wyposażoną w terenowe, oznakowane środki transportu formację. Zadaniem Państwowej Straży Łowieckiej jest kontrola realizacji przepisów ustawy prawo łowieckie, a w szczególności w zakresie:

1) ochrony zwierzyny;

2) zwalczania kłusownictwa i wszelkiego szkodnictwa łowieckiego;

3) zwalczania przestępstw i wykroczeń w zakresie łowiectwa;

4) kontroli legalności skupu i obrotu zwierzyną;

5) kontroli przedsiębiorców wykonujących działalność gospodarczą w zakresie obrotu zwierzyną żywą oraz obrotu tuszami zwierzyny i ich częściami dotyczącej prowadzenia ewidencji skupu w każdym punkcie skupu.

Strażnikiem Państwowej Straży Łowieckiej może zostać osoba, która :

1) posiada obywatelstwo polskie;

2) ukończyła 21 lat;

3) korzysta z pełni praw publicznych;

4) posiada odpowiednie kwalifikacje zawodowe;

5) posiada dobry stan zdrowia;

6) nie była karana sądownie;

7) ukończyła z wynikiem pozytywnym przeszkolenie według programu opracowanego przez ministra właściwego do spraw środowiska w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych.

Strażnik Państwowej Straży Łowieckiej podczas wykonywania czynności służbowych musi nosić mundur wraz z oznakami i odznakami służbowymi.

CZYM ZAJMUJE SIĘ STRAŻNIK PAŃSTWOWEJ STRAŻY ŁOWIECKIEJ?

Strażnik Państwowej Straży Łowieckiej, na terenach obwodów łowieckich zajmuje się ochroną zwierzyny oraz ochroną mienia dzierżawców i zarządców, zwalczaniem przestępstw i wykroczeń w zakresie szkodnictwa łowieckiego i szkodnictwa przyrodniczego, popełnianych w obwodach łowieckich polnych i leśnych. Strażnicy w tym zakresie działają na zasadach określonych w Kodeksie postępowania karnego i Kodeksie postępowania w sprawach o wykroczenia.

CO MOŻE STRAŻNIK PAŃSTWOWEJ STRAŻY ŁOWIECKIEJ?

Strażnicy Państwowej Straży Łowieckiej przy wykonywaniu zadań określonych w ust. 1 mają prawo do:

1) legitymowania osób podejrzanych o popełnienie przestępstwa lub wykroczenia w celu ustalenia ich tożsamości;

2) nakładania i ściągania grzywien w drodze mandatu karnego za wykroczenia popełniane na terenach obwodów łowieckich w zakresie szkodnictwa łowieckiego;

3) zatrzymywania i dokonywania kontroli środków transportu w obwodach łowieckich oraz w ich bezpośrednim sąsiedztwie, w celu sprawdzenia ich ładunku oraz przeglądania zawartości bagaży, w razie zaistnienia uzasadnionego podejrzenia popełnienia przestępstwa lub wykroczenia;

4) przeszukania osób, pomieszczeń i innych miejsc w przypadkach uzasadnionego podejrzenia o popełnienie przestępstwa lub wykroczenia na zasadach określonych w Kodeksie postępowania karnego;

5) ujęcia sprawcy przestępstwa lub wykroczenia na gorącym uczynku lub w pościgu podjętym bezpośrednio po popełnieniu przestępstwa i doprowadzenia do jednostki Policji;

6) odbierania za pokwitowaniem przedmiotów pochodzących z przestępstwa lub wykroczenia oraz narzędzi i środków służących do ich popełnienia oraz ich zabezpieczenia;

7) prowadzenia dochodzeń oraz wnoszenia i popierania aktu oskarżenia, jeżeli przedmiotem przestępstwa jest zwierzyna, w trybie i na zasadach określonych w Kodeksie postępowania karnego;

8) prowadzenia postępowania w sprawach o wykroczenia oraz udziału w rozprawach przed kolegium do spraw wykroczeń 3 w charakterze oskarżyciela publicznego i wnoszenia środków zaskarżania 4 do sądu rejonowego od rozstrzygnięć kolegium do spraw wykroczeń 5 w sprawach zwalczania wykroczeń w zakresie szkodnictwa łowieckiego;

9) dokonywania kontroli podmiotów prowadzących skup, przerób i sprzedaż tusz zwierzyny lub ich części w zakresie sprawdzenia źródeł jej pochodzenia;

10) dokonywania kontroli podmiotów prowadzących obrót zwierzyną żywą oraz podmiotów prowadzących chów i hodowlę zwierząt łownych w zakresie sprawdzenia źródeł ich pochodzenia;

11) dokonywania kontroli podmiotów prowadzących sprzedaż usług obejmujących polowania wykonywane przez cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;

12) noszenia broni palnej bojowej, broni myśliwskiej śrutowej, pałki służbowej i kajdanek zakładanych na ręce;

13) noszenia ręcznego miotacza substancji obezwładniających oraz przedmiotów przeznaczonych do obezwładniania osób za pomocą energii elektrycznej;

14) żądania niezbędnej pomocy od instytucji państwowych, zwracania się o taką pomoc do jednostek gospodarczych, organizacji społecznych, jak również w nagłych przypadkach do każdego obywatela o udzielenie doraźnej pomocy na zasadach określonych w przepisach o Policji, określających szczegółowo zasady żądania takiej pomocy.

PLANOWANIE I PROWADZENIE INWESTYCJI ORAZ OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Ochrona środowiska w decyzjach inwestycyjnych jest bardzo ważnym elementem. Inwestorzy często na samym poczaątku procesu inwestycyjnego analizują ryzyka środowiskowe i przepisy dotyczące ochrony środowiska. To jest bardzo ważne, bo brak wzięcia pod uwagę wymogów ochrony środowiska może na pewnym etapie nawet uniemożliwić realizację inwestycji.

Warto też przed podjęciem decyzji inwestycyjnej poznać stan środowiska danego miejsca, aby decyzję o inwestycji podjąć mając na uwadze również ten aspekt.

JAK TO ZROBIĆ?

Jednym z aktów prawnych na które należy zwrócić uwagę jest USTAWA z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Ustawa wskazuje prawa jakie mamy do pozyskania informacji o środowisku i wprost w art. 4 wskazuje, iż:

Każdy ma prawo do informacji o środowisku i jego ochronie na warunkach określonych ustawą.

PODSTAWA PRAWNA

USTAWA z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, Dz.U.2022.1029 t.j. z dnia 2022.05.16.

JAKIE INFORMACJE PODLEGAJĄ UDOSTĘPNIENIU?

Udostępnieniu, o którym mowa w art. 8 w/w ustawy, podlegają informacje dotyczące:

1) stanu elementów środowiska, takich jak: powietrze, woda, powierzchnia ziemi, kopaliny, klimat, krajobraz i obszary naturalne, w tym bagna, obszary nadmorskie i morskie, a także rośliny, zwierzęta i grzyby oraz inne elementy różnorodności biologicznej, w tym organizmy genetycznie zmodyfikowane, oraz wzajemnych oddziaływań między tymi elementami;

2) emisji, w tym odpadów promieniotwórczych, a także zanieczyszczeń, które wpływają lub mogą wpłynąć na elementy środowiska, o których mowa w pkt 1;

3) środków, takich jak: środki administracyjne, polityki, przepisy prawne dotyczące środowiska i gospodarki wodnej, plany, programy oraz porozumienia w sprawie ochrony środowiska, a także działań wpływających lub mogących wpłynąć na elementy środowiska, o których mowa w pkt 1, oraz na emisje i zanieczyszczenia, o których mowa w pkt 2, jak również środków i działań, które mają na celu ochronę tych elementów;

4) raportów na temat realizacji przepisów dotyczących ochrony środowiska;

5) analiz kosztów i korzyści oraz innych analiz gospodarczych i założeń wykorzystanych w ramach środków i działań, o których mowa w pkt 3;

6) stanu zdrowia, bezpieczeństwa i warunków życia ludzi, oraz stanu obiektów kultury i obiektów budowlanych - w zakresie, w jakim oddziałują na nie lub mogą oddziaływać:

a) stany elementów środowiska, o których mowa w pkt 1, lub

b) przez elementy środowiska, o których mowa w pkt 1 - emisje i zanieczyszczenia, o których mowa w pkt 2, oraz środki, o których mowa w pkt 3.

Przy planowaniu inwestycji należy zwrócić również uwagę na inne przepisy. W art. 46 i następne w/w ustawy określone są zasady strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Dokumenty wymagające przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko

JAKIE PROJEKTY WYMAGAJĄ PRZEPROWADZENIA STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO?

W art. 46 w/w ustawy czytamy, iż:

1. Przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymaga projekt:

1) studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz planu zagospodarowania przestrzennego, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, a także koncepcji rozwoju kraju, strategii rozwoju, programu, polityki publicznej i dokumentu programowego, z zakresu polityki rozwoju, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;

2) polityki, strategii, planu i programu w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu, opracowywany lub przyjmowany przez organy administracji, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;

3) polityki, strategii, planu i programu innego niż wymienione w pkt 1 i 2, którego realizacja może spowodować znaczące oddziaływanie na obszar Natura 2000, jeżeli nie jest on bezpośrednio związany z ochroną obszaru Natura 2000 lub nie wynika z tej ochrony.

2. Przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest też wymagane w przypadku projektu zmiany dokumentu, o którym mowa w ust. 1.

Dodatkowo należy wskazać, że przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest wymagane także w przypadku projektu dokumentu innego niż wymieniony w art. 46 ust. 1 oraz w przypadku projektu zmiany takiego dokumentu, jeżeli w uzgodnieniu z właściwym organem wskazanym w ustawie, organ opracowujący projekt stwierdzi, że realizacja postanowień danego dokumentu albo jego zmiany może spowodować znaczące oddziaływanie na środowisko.

Opracowanie według stanu prawnego na dzień 1 październik 2022 roku.
Kompendium nie stanowi porady prawnej i ma charakter wyłącznie edukacyjny.